

Poročilo o delu Bralnega društva Slovenije v letu 2022

Največji dogodek Bralnega društva Slovenije (BDS) leta 2022 je bilo, kot navadno, strokovno posvetovanje in usposabljanje ***Vizualno pripovedovanje: od slikanice do stripa***, ki je bilo hkrati tudi uvodni dogodek v peti (tradicionalni) ***Nacionalni mesec skupnega branja 2022***.

Strokovno usposabljanje *Vizualno pripovedovanje: od slikanice do stripa*

Posvetovanje ***Vizualno pripovedovanje: od slikanice do stripa*** smo v BDS pripravili v sodelovanju s soorganizatorji in partnerji: s Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani (UL) ter s sofinanciranjem Javne agencije za knjigo RS in Zavodom za šolstvo Republike Slovenije. Posvetovanje je potekalo kot celodnevni dogodek ob mednarodnem dnevu pismenosti, 9. septembra 2022. Posvetovanje je bilo vključeno v Katis (Katalog programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport). Napovedali smo ga tudi na Kulturnem bazarju spomladi.

Po uvodnih nagovorih predsednice BDS mag. Savine Zwitter, predsednika Društva bralna značk- Slovenije-ZPMS pisatelja Marka Kravosa in direktorja Zavoda za šolstvo RS dr. Vinka Logaja je sledil vsebinsko bogat del s predavanji in delavnico.

Dr. Jurij Selan s Pedagoške fakultete (UL) je predstavil Likovni ABC. O posebnostih slikanic in stripov je predaval Damijan Stepančič z Akademije za likovno umetnost in oblikovanje (UL). Intervju Veronike Rot Gabrovec z Deborah Soria, ki organizira knjižnico tihih knjig (slikanice brez besedila) za domačine in begunce na Lampedusi, je povedal marsikaj uporabnega tudi za našo družbeno stvarnost. Dolgoletni likovni urednik na založbi Mladinska knjiga Pavle Učakar je predstavil delo likovnega urednika in svoje sodelovanje z ilustratorji. Striparja Ciril Horjak in Zoran Smiljanič sta opisala umetnikove korake od snovanja do stvaritve izobraževalnega stripa. O položaju stripa v slovenski kulturi so se s Pio Prezelj na okrogli mizi pogovarjale Nuša Jurjevič (Center ilustracije), Katerina Mirović (Stripburger) in Tanja Skale (Tinta). Da je strip lahko tudi učno gradivo, je predstavila mag. Katja Lah Majkić (Gimnazija Bežigrad). Celodnevni dogodek je zaključil Matej Kocjan Koco z delavnico za vse udeležence.

BRALNO DRUŠTVO
SLOVENIJE

Nacionalni mesec skupnega branja 2022

Posvet je bil hkrati uvod v *Nacionalni mesec skupnega branja 2022*, ki je spet potekal od Mednarodnega dneva pismenosti (8. septembra) do konca Mednarodnega tedna otroka (9. oktobra). Najpomembnejše pri NMSB je povezovanje, mreženje ustanov in posameznikov, ki se ukvarjajo s knjigo, branjem, širjenjem bralne kulture. Pobudniki in organizatorji so Bralno društvo Slovenije, Društvo Bralna značka

Slovenije – ZPMS, Društvo slovenskih pisateljev, Mariborska knjižnica, Mestna knjižnica Kranj, Mestna knjižnica Ljubljana, Slovenska sekcija IBBY, Združenje splošnih knjižnic in Zveza bibliotekarskih društev Slovenije. Tako kot v preteklih letih so bili vsi, ki v tem obdobju prirejajo kakršne koli prireditve, povezane z branjem, nagovorjeni, naj svoje dejavnosti vpisujejo v na spletni strani <https://nmsb.pismen.si/> pri Andragoškem centru Slovenije. Dogodkovnik je ostal odprt do konca decembra in zabeležil za leto 2022 906 dogodkov 192 izvajalcev. Cilj projekta je še vedno povezovanje vseh ustanov, ki delujemo na področju bralne kulture. Rdeča nit v letu 2022 je bila povezovanje branja in gibanja.

Tabela: Število dogodkov in izvajalcev po letih v Dogodkovniku:

leto	št. dogodkov	št. izvajalcev
2022	906	191
2021	992	209
2020	861	179
2019	803	239
2018	708	182

V tej temi so bili zasnovani tudi plakati, ki so jih pod mentorstvom Emine Djukić, doc. Mag. Marije Nabernik in prof. Radovana Jenka zasnovali študenti Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani (ALUO UL) na Oddelku za oblikovanje vizualnih komunikacij (smeri: fotografija, grafično oblikovanje in ilustracija). Nastalo je 29 plakatov, ki so bili junija 2022 razstavljeni kot študentski izdelki na ALUO UL, v preddverju posveta na FF UL 8. – 15. septembra, v Kulturnem domu Srečka Kosovega v Sežani od 27. septembra

do 30. oktobra 2022, od 10. novembra naprej pa na Gimnaziji Bežigrad v Ljubljani. Tisk plakatov je omogočila Gimnazija Bežigrad.

Prvi plakat (s plešočo bralko, glej zgoraj) je strokovna žirija tekmovanja Outstanding (pobudnik in organizator tekmovanja je Družba Europlakat) za leto 2022 uvrstila **v ožji izbor (3 nominiranci)** za nagrado v kategoriji »Obveščanje in ozaveščanje – plakati«. Gre za nagrade, ki jih Europlakat že dvanajsto leto podeljuje izstopajočim kreativnim rešitvam v zunanjem oglaševanju. Njihov namen je prikazati in nagraditi dobro prakso na tem področju. Avtor nominiranega in nazadnje tudi izbranega za najboljši plakat je Erik Contreras Mencinger (ALUO – Oddelek za oblikovanje vizualnih komunikacij – smer fotografija) - mentorica doc. Emina Djukić. Podelitev nagrade je bila 26. januarja v Operi. Čestitamo avtorju.

Za promocijsko akcijo ***Beremo skupaj***, ki je spremljala NMSB, je poskrbelo Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS. Plakate (6000 izvodov) so za izobraževalne ustanove lahko dobili ravnatelji na redni letni konferenci na Brdu, z distribucijo po VIZ, prejeli so jih vsi udeleženci posveta BDS in nekaterih drugih strokovnih dogodkov, nekaj so jih lahko prevzeli v bližnjih splošnih knjižnicah. Izpostavljeni so bili tudi na vidnih promocijskih panojih Evroplakata. Na fotografiji je plakat ob Dunajski cesti v Ljubljani. Akcija je bila tudi izdatno podprta v medijskem prostoru.

BDS tudi redno **sodeluje s Slavističnim društvom za Dolenjsko in Belo krajino** pri vrednotenju prispevkov, ki prihajajo kot odziv na njihov razpis literarnega natečaja za poezijo in prozo. Letos je komisija prejela 113 besedil v poeziji in kratki prozi: 11 osnovnošolskih, 11 srednješolskih in 91 prispevkov odraslih udeležencev.

Delo Primorske podružnice BDS

Primorska podružnica je 18. 11. 2022 v sodelovanju z Društvom Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras in Kosovelovo knjižnico Sežana organizirala predavanje filozofa, publicista, esejista, prevajalca, tržaškega Slovenca in profesorja na slovenskem Liceju Franceta Prešerna ter na Oddelku za humanistične študije Univerze v Trstu, Jerneja Ščeka, z naslovom *Iz mehke snovi smo: mala šola preživetja na zahodu slovenstva*. Predavanja so se udeležili Slovenci širšega slovenskega kulturnega prostora in bili nagovorjeni k ponovnemu branju književnih del Borisa Pahorja in Alojza Rebule.

Mednarodna dejavnost 2022

Od leta 2021 znotraj zveze aktivno delujejo tri skupine, v katerih sodelujejo tudi članice BDS: skupina za spodbujanje raziskovalne dejavnosti (Ana Vogrinčič Čepič), skupina za publikacije (Petra Potočnik, v imenu Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS) in skupina za tematske strokovne webinarje (Veronika Rot Gabrovec ter Petra Potočnik v imenu Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS), leta 2022 pa se je ustanovila še delovna skupina za spletno stran (v njej sodeluje Ema Karo). Jeseni sta bila ponovno organizirana dva dobro obiskana webinarja: 25. oktobra na temo družinske pismenosti in 17. novembra na temo digitalne pismenosti. Na webinarju Family Literacy je bil tudi prispevek iz Slovenije (T. Jamnik, Bralna značka).

Občni zbor zveze je leta 2022 potekal v Dublinu 3. julija, tik pred začetkom 22. Evropske konference o pismenosti (na kateri so s prispevki sodelovale tudi članice BDS Petra Potočnik, Manca Perko ter Valentina Maver in Savina Zwitter). Kot predstavnica BDS se je občnega zbora udeležila Ema Karo, ki se je nato udeležila še dveh izrednih občnih zborov (oktobra in decembra), saj je bilo potrebno izvoliti novo vodstvo. Od 1. 1. 2023 zvezo FELA vodi Marieta Tzvetkova (bolgarsko bralno društvo BulRA), podpredsednica je Sandra Kalnina (latvijsko bralno društvo Latvijas Lastsanas Asociacija), blagajničarka ostaja Ann-Sofie Selin (finsko bralno društvo FinRA), naloge generalne sekretarke pa bo začasno opravljala Gudbjorg Thorisdottir (islandsko društvo Icelandic Association of Literacy Specialists).

Na 22. Evropski konferenci o pismenosti v Dublinu je bila podeljena nagrada za inovativne pristope pri promociji pismenosti, ki jo je na predlog BDS prejelo Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS.

Naslednja Evropska konferenca o pismenosti bo potekala od 24. do 26. junija 2024 na Kreti.

Spremljajte novice o dejavnostih FELA na <https://www.literacyeurope.org/>.

Pripravile: Savina Zwitter, Veronika Rot Gabrovec, Petra Potočnik; Nadja Mislej Božič (Primorska podružnica); Petra Mikeln in Ema Karo (mednarodna dejavnost)